

váló a szakmájában». Előbb tanító volt, majd fölcsapott ságónak. 1857-ben *Szuper* Károlynál már ismert neve volt. Munkái: *Emlékkönyv* (Győr, 1852., Székesfehérvár, 1853.), *Játékszíni Emlékkönyv, Ároki Szilágyi Imre* néven, (Szeged, 1854. Ugyanaz Győr, 1854. és Székesfehérvár, 1857.).

Árpád ébredése. Előjáték a Magyar Színház megnyitása ünnepére (1837. aug. 22.) Irta: *Vörösmarty Mihály*: Személyek: Árpád: *Lendvay*, Sírszellem: *László*, Költő: *Egressy*, Színésznő: *Lendvayné*, Első hölgy: *Déryné*, Második hölgy: *Laborfalvy Róza*, Hölgyek: *Bartháné*, *Szentpéteryné*, *Szathmáry* Karolina. I. ifjú *Szerdahelyi*, Ifjak: *Molnár*, *Daragi*, Nap-számos: *Telepi*, Apa: *Udvarhelyi*, Fiú: *Telepi Máli*, Öreg: *Bartha*, Irigység: *Szigligeti*, Csáb: *Helényi*, Résztvéltenség: *Hubenay*, Rágalom: *Kovácsné*, Gúny: *Fáncsy*, Kajánság: *Egressy B.*, Megvetés: *Havi*, Éhhalál: *Szilágyi*. A Nemzeti Színházat megnyitó prologus megírására eredetileg Fáy Andrást kérte fel a *Kiküldött Theatrális Deputáció*, ezt azonban Fáy nem fogadta el és maga helyett *Vörösmartyt* ajánlta. Erre a bizottság 1837. jan. 15-iki ülésén elhatározta, hogy *Vörösmartyt* tényleg felkérlik a megnyitó körülmény megírására. Az ülési jegyzőkönyv legvégén a határozat így szól: »Elhatároztatott ez alkalommal: hogy az új Magyar Színház kinyitásakor szavalandó prolog készítésére Tettes tudós *Vörösmarty Mihály* úr kérettséék meg. Melynek következtetésében az érintett végre a tisztelt úr különös levél által rendeltetett megkérteni...« E határozat értelmében a deputáció jegyzője a később oly nagy szerepet játszott s oly tragikus véget ért kitűnő *Nyáry Pál* levéllel fordul a nagy költőhöz és közli a deputáció kérelmét. A levél szóról-szóra így hangzik: Tekintetes Nemes Nemzetes és Vitézlő *Vörösmarty Mihály* úrnak, a magyar Tudós Akadémia rendes tagjának Tisztelettel. Tekintetes Ur! Tekintetes Pest vármegye színészeti választmányja mai napon tartott ülésében az épülő Magyar Színház kinyitását f. évi augusztus hó 1-sőjére határozá, szükségesnek találván, hogy azon ünnepélyes alkalommal, egy a tárgy érdemét kimeritendő prolog szavaltassék: a

Haza tudós férfiai hosszu során végig menve, azoknak tudományos kifejlésünk jelenlegi korszakát díszítő koszorújából az érintett Prolog készítésére Önt választá s megkérteni rendelte. Miről a midőn Önt kötelességeim egyik legkellemetesbikének megfelelőleg ezennel hivatalosan értesíteném, megkülönböztetett tisztelettel maradok, Pesten, január 15-kén 1837 alázatos szolgálja: *Nyáry Pál*.« E levélre a költő két hó multán válaszol. Válasza a nagy elmére, a nagy szellemre valóban pompás fényt vet. Ő az elismert, a nemzetnek még soha tul nem szármalt költője, ilyen szerény sorokban válaszol *Nyáry Pálnak* a bizottság részéről való kérelmére: »Pest, 13. márt. 1837. Tekintetes Jegyző Ur! Nagy megtiszteltetésül veszem, hogy a T. színészeti Választmány a Magyar Színház felavatásakor szavalandó prologus készítését reám bízni méltóztatott. Sok és nagy az, mint egy ilyen fényes alkalommal, az első magyar színház megnyitásakor a fővárosban, annyi keserű küzdelek és csalódások után elgondolni és elmondani lehet, s igen fogok örvideni, ha e részben a T. Választmány, előttem igen nagybecsű bizodalmanak, s a közönség várakozásának csak valamennyire is megfelelhetek. A mit midőn a T. Választmánynak tisztelettel jelenteni kérnék, maradok a Tekintetes urnak alázatos szolgálja: *Vörösmarty Mihály*.« Így tehát a megnyitó darab kérdése legjobban eldőlven, — hozzáfog a bizottság a tagok szerződtetéséhez, a színház szervezéséhez, igazgatóul *Bajza Józsefet*, zene-igazgatóul *Mátrai (Rothkrepf) Gábor*, titkáru *Szigligeti Edét* választván, a megnyitás végleges idejét 1837. aug. 22-ére tűzi ki. E napon hangzott el az állandó magyar szinpadon az első szó: Ki kelt fel engem, gyász fiu, ki vagy te, Kinek lefordított szövetnekén Elhunyt világnak hamva szendereg.

E sorokkal kezdődik *Vörösmarty* előjátéka: *Árpád ébredése*. Az előjátékot felújították *Hevesi Sándor* átdolgozásában, a *Nemzeti Színház* fennállásának 90-ik évfordulóján; 1928. febr. 28-án. (Rexa Dezső)

Árpád Jenő, színműíró. Munkája: *A poruljárt finánc-komisszárius*, énekes vj. Előadták 1869-ben, a *Budai Molnár-Színház*-ban.